

Motion till riksdagen 2022/23:1345

av Peter Hultqvist m.fl. (S)

PR-byråer och konsulter i riksdagen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över om PR-byråer och konsulter som arbetar med påverkan riktad mot Sveriges riksdag ska omfattas av ett särskilt regelverk och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Floran av pr-byråer och konsulter som arbetar med politisk påverkan har ökat. De pr-byråer som arbetar med detta har ingen skyldighet att redovisa sin uppdragsgivare. Det går heller inte att utkräva något ansvar av pr-byråerna. Detta även om de bidragit i beslutsprocesser som i efterhand visat sig ge negativa resultat.

I samband med olika upphandlingar, exempelvis inom försvarssektorn, kan det konstateras att kapitalstarka företag anlitar pr-byråer för att påverka olika beslut. Aktiviteten kan exempelvis rikta sig mot en upphandlande organisation såsom FMV, direkt mot Försvarsdepartementets personal och riksdagsledamöter. Detta trots att den upphandlande myndigheten har tydliga regler om hur utvärderingar och beslutsprocesser ska gå till. Syftet med pr-byråns/konsultens aktivitet är självklart att gynna uppdragsgivaren och inget annat.

Pr-byrå/konsulten blir här en intressepart som verkar i en icke transparent gråzon. Politiker ska påverkas genom presentationer av lämpliga och tillrättalagda underlag, fakta som passar det egna syftet och som ytterst kan leda till ifrågasättande av upphandlande myndighets slutsatser.

Med starka kapitalintressen i botten, som ofta är förankrade i olika länders försvarsindustriella intressen, kan påtryckningarna bli både omfattande och starka. Därför är det viktigt att i sammanhang som dessa värna den svenska statens integritet. Det kräver ett tydligt ledarskap inom Regeringskansliet, upphandlande myndighet samt integritet hos berörda riksdagsledamöter.

Pr-byråer/konsulter kan också anlitas för att påverka relationen mellan svenska staten och utländska försvarsindustriintressen. Det kan sträcka sig så långt som försök

att påverka Sveriges mest strategiska vapensystem (VSI). I praktiken innebär det att dessa aktörer utan att kunna ställas till svars agerar inom sektorer som rör Försvarsmaktens mest strategiska vapensystem.

Självfallet är detta ett otillfredsställande förhållande. I sammanhang som dessa handlar det om fundamentala statsintressen. Integriteten i beslutsprocesserna måste vara intakt och inget annat än det som strikt företräder svenska intressen ska gälla.

Det handlar om demokratiska principer, spårbarhet i utvärderingsprocesser, respekt för grundkriterier i en eventuell upphandling, tilltron till en myndighets integritet och hållfastheten i det politiska beslutsfattandet.

I USA regleras pr-byråernas/konsulternas relation till politiken genom exempelvis "Lobbying Disclosure Act" (1995). Den kräver en särskild registrering av lobbyister hos senaten, en regelbunden rapportering om hur mycket pengar som spenderas på påverkansarbete, vilken tid/vilka frågor man arbetar med samt tydliggörande av vem som är klienten/uppdragsgivaren.

För att minska risken för gråzoner där kapitalstarka intressen gör sig gällande utan att vara synliggjorda är det rimligt med någon form av regelverk kopplat till Sveriges riksdag. Att registrera sig som pr-byrå/konsult, ange klient/uppdragsgivare, ämne och ekonomi är fullt rimliga krav i en modern demokrati.

Peter Hultqvist (S)

Lars Isacsson (S)

Sofie Eriksson (S)